

**OFFICIAL HANDOVER
2024
EUROPEAN CAPITALS
OF CULTURE**
2023 ELEFSINA . TIMISOARA . VESZPRÉM-BALATON
2024 BAD ISCHL SALZKAMMERGUT . BODØ . TARTU

O făclie pentru cultură și un viitor comun

Predarea oficială a titlului de Capitală Europeană a Culturii a avut loc pe 11 ianuarie la Muzeul Acropole din Atena

La 11 ianuarie 2024, Capitalele Europene ale Culturii din 2023 și-au predat oficial titlul orașelor și regiunilor care vor fi Capitale Europene ale Culturii în 2024. Elefsina – Grecia, Timișoara – România și Veszprém-Balaton – Ungaria au transmis titlul către Bad Ischl Salzkammergut – Austria, Bodø – Norvegia și Tartu – Estonia, în cadrul unei ceremonii care a avut loc, pentru al doilea an consecutiv, la Muzeul Acropole din Atena.

O făclie pentru cultură și un viitor comun

Din 1985, când Melina Mercouri, ministru a culturii în Grecia, împreună cu omologul său francez, Jack Lang, au inițiat programul Capitalelor Europene ale Culturii, cu Atena ca prim oraș care a ocupat titlul, mai mult de 60 de orașe din Uniunea Europeană și nu numai au primit acest titlu. Obiectivul a fost acela de a-i aduce pe cetățenii Europei mai aproape unii de alții, prin evidențierea bogăției și diversității culturilor europene și prin creșterea gradului de conștientizare a istoriei și valorilor lor comune. Capitalele Europene ale Culturii colaborează, aduc oamenii și culturile împreună. Pentru a consolida această cooperare și pentru a sublinia importanța celebrării culturii, ca drept fundamental și ca pilon central al modului de viață european, predarea oficială a titlului de Capitală Europeană a Culturii este celebrată la Atena, Grecia, ca o oportunitate pentru reprezentanții oficiali de a reaminti semnificația și scopul Capitalelor Europene ale Culturii.

Predarea oficială a titlului de Capitală Europeană a Culturii 2024

Moderatoarea serii, jurnalista Elena Papadimitriou, a urat bun venit tuturor participanților la ceremonia de predare a titlului de Capitală Europeană a Culturii 2024. „În această seară, aici, la Muzeul Acropole din Atena, suntem martorii predării simbolice a torței, când cele trei Capitale Europene ale Culturii din 2023 își predau oficial titlurile orașelor care urmează să reprezinte această prestigioasă onoare în 2024.”

Nikolaos Stabolidis, directorul Muzeului Acropole, a luat cuvântul și a declarat că „Atena ar trebui să fie orașul în care au loc toate aceste predări de ștafetă, la Muzeul Acropole. Mi-ar plăcea foarte mult ca Muzeul Acropole să găzduiască aceste evenimente”.

Gyula Porga, primarul orașului Veszprém, a subliniat importanța titlului de Capitală Europeană a Culturii în 2023 pentru orașul său, menționând că „cheia succesului nostru a fost cooperarea și faptul că toată lumea a putut nu doar să ia parte la evenimente, ci și să participe la crearea și elaborarea programelor”.

Friderika Mike, directoare de dezvoltare a programului Veszprém-Balaton 2023, a făcut referire la cele „3.500 de evenimente culturale care au atras locuitorii și vizitatorii în Veszprém și în cele 116 orașe, orașe și sate din regiune” și a împărtășit „speranța și dorința ca orașele Capitale Europene ale Culturii în 2024 să beneficieze de eforturile pe care le-au depus, în aceeași măsură ca și Veszprém prin construirea unei Regiuni a Creativității”.

Cosmin Tabără, viceprimarul Municipiului Timișoara, a declarat că „momentul în care Timișoara a câștigat titlul nu putea fi unul mai bun, pentru că a reînviat spiritul creativ și mândria locală. 1,3 milioane de participanți s-au bucurat de cele 2.000 de evenimente care au avut loc anul trecut, iar peste 3.000 de voluntari au activat în întregul oraș”.

Ramona Laczko David, coordonatoarea a programului Timișoara 2023 în cadrul Centrului de Proiecte al Municipiului Timișoara, a continuat prin a pune accentul pe faptul că „programe precum Capitalele Europene ale Culturii nu sunt un simplu eveniment ce se desfășoară pe parcursul unui an. Ele reprezintă, la modul real, un vector important în transformarea orașelor și în concretizarea modalităților în care cultura poate fi o forță motrice pentru a face orașele locuibile, relevante și atractive într-un context politic global din ce în ce mai dificil și în contextul provocărilor legate de grija față de mediu”.

Ministra Culturii din Grecia, Lina Mendoni, a menționat că „în ciuda faptului că programul de Capitală Europeană a Culturii este o inițiativă a statului, proiectul Elefsina 2023 a fost imediat îmbrățișat de societatea civilă și de comunitatea artistică. [...] Cultura europeană nu este nici o succesiune, nici o confluență a curentelor intelectuale și artistice. Dimpotrivă, este un capital cultural de lungă durată, profund, care rămâne viu și vital, evocând inovația și creativitatea”.

După ce a mulțumit Capitalelor Europene ale Culturii din 2023, **Soultana Spyropoulou, CEO al Elefsina 2023**, s-a adresat celor din 2024, declarând „această călătorie are multe provocări, dar cu putere, răbdare – și mai presus de toate – credință în ideea că actul cultural unește oamenii, țările și întreaga Europă și că poate fi un motor puternic al dezvoltării durabile. Sunt încrezătoare în succesul dumneavoastră.”

Ambasadoarea Austriei în Grecia, Gerda Vogl, a declarat că „actul cultural este un element de legătură minunat și puternic”, s-a bucurat de „succesul deosebit al Capitalei Europene Elefsina 2023” și a urat „mult succes și primei Capitale Europene a Culturii non-urbane din istorie, în frumoasa regiune Bad Ischl – Salzkammergut din Austria, pentru 2024”.

Elisabeth Schweeger, directoarea artistică a proiectului 2024 Bad Ischl Salzkammergut, a subliniat că „într-o perioadă în care izolaționismul este în creștere, iar decalajele sunt din ce în ce mai mari, arta și cultura ar putea fi singurele instrumente care pot limita aceste forțe centrifuge și pot ajuta la vindecarea acestor rupturi.”

Odd Emil Ingebrigtsen, primarul orașului Bodø, a amintit că „pentru prima dată, un oraș din Arctica a fost ales pentru a se număra printre capitalele europene ale culturii”, sperând că „prin intermediul proiectului Bodø 2024 putem, de asemenea, să dezvoltăm noi colaborări în domeniul afacerilor”. **André Wallann Larsen, directorul general al Bodø 2024**, a declarat că „Bodø 2024 preia cu mândrie ștafeta de la cele trei orașe din 2023” și că în acest context dificil, cu război pe teritoriul Europei, „Capitala Europeană a Culturii este o muncă de pace în practică”.

Primarul orașului Tartu, Urmas Klaas, a explicat că „pe parcursul unui an, programul va aduce peste 1.000 de evenimente pentru oameni de toate vârstele și prezintă povestea Artei Supraviețuirii, care este cu adevărat crucială” și că „inșpirați de culturile și diversitatea Europei, construim un viitor mai bun”, referindu-se la echipa Tartu 2024. În continuare,

Kuldar Leis, directorul general al Tartu 2024, a prezentat convingerile oraşului său, potrivit cărora „Capitala Europeană a Culturii este o co-creaţie a bunicilor, mamelor, taţilor şi copiilor deopotrivă. Creând împreună, putem crea o comunitate mai conectată, o societate mai conectată, o Europă mai conectată”.

Printre cele mai importante momente ale evenimentului s-a numărat cel în care directorul artistic general al Elefsina 2023, Michail Marmarinos, i-a invitat pe scenă pe reprezentanţii Capitalelor Europene ale Culturii atât din 2023, cât şi din 2024, pentru a închina împreună un pahar cu băuturi specifice celor trei oraşe din 2023, în acordurile saxofonistului Nicky Kokkoli. În cuvintele lui Michail Marmarinos, „în limba greacă, numele acestor băuturi conţin componenta *pneuma*, care înseamnă *spirit*. În consecinţă, aceasta este o ceremonie spirituală. Toastul pare să fie unul dintre cele mai vechi şi mai profunde ritualuri ale oamenilor. În Muzeul de Artă Cicladică există o figurină grecească antică, „Paharnicul” (în greacă: *ο εγείρων την πρόποσιν*), care face trimitere la acest ritual esenţial. A închina un pahar cu cineva poate transcende orice graniţă – chiar şi pe cea a timpului. Prin această ceremonie atât de umană, experimentăm ceva ce nu trebuie neglijat: alianţa, împărţăşirea!”

Evenimentul a fost onorat de prezenţa ministrului adjunct al afacerilor externe, Georgios Kotsiras, a membrilor Parlamentului pentru Attica de Vest, Athanasios Bouras şi Evangelos Liakos, a guvernatorului regional adjunct pentru planificare spaţială, probleme de planificare urbană şi aplicaţii, Eleftherios Kosmopoulos, a guvernatorului regional adjunct al Atticii de Vest, Cleanthes Varellas, a viceprimarului pentru cultură al oraşului Atena, K. Eleni Zontirou şi a viceprimarului pentru educaţie al oraşului Atena, Panagiotis-Paris Charlaftis. Au mai participat preşedinta Consiliului Municipal din Elefsina, Maria Charalampidi, viceprimarul Charalambos Tzafaras, precum şi consilierii locali Leonidas Pappas, Evaggelia Vezou, Dimitrios Tsatsis, Efstratios Talaveridis, Ioannis Giannikos şi Georgios Iliopoulos, precum şi Nancy Braun, directoarea generală Esch 2022 – Capitală Europeană a Culturii, care a iniţiat seria ceremoniilor de predare a titlului. De asemenea, la eveniment a fost prezentă şi Georgia Lassanianou, directoare de responsabilitate corporativă a Grupului Hellenic Petroleum. Au mai fost prezenţi Ioannis Kyriakopoulos, director general Real Estate şi Elli Kakoullou, directoare generală adjunctă Real Estate, în cadrul Grupului Băncii Naţionale a Greciei.

Despre Capitalele Europene ale Culturii în 2023

Elefsina, Grecia *Misterele Tranziţiei*

Elefsina este unul dintre cele cinci oraşe sacre ale Antichităţii, situat la 21 kilometri vest de Atena. Proiectul Elefsina 2023 a avut ca scop dezvăluirea laturii invizibile a Elefsinei, cu accent pe patru obiective strategice: cultura, populaţia, oraşul şi mediul înconjurător. De asemenea, a reuşit să pună în lumină spiritul comunitar al populaţiei din regiune, inspirat de valorile fundamentale tradiţionale greceşti şi europene de libertate, democraţie şi respect pentru drepturile omului.

Timişoara, România *Luminează oraşul prin tine!*

Peste 2.000 de evenimente, organizate de peste 800 de organizaţii româneşti şi internaţionale, de la spectacole de dans contemporan în curţi interioare, la instalaţii sonore în sinagogi, de la concerte în premieră în România, la expoziţii de artă contemporană în muzee şi spaţii inedite, ateliere de creaţie, conferinţe şi multe altele, au luminat oraşul în 2023 şi vor continua să o facă şi în 2024. Timişoara – Capitala Europeană a Culturii a întărit convingerea că actul cultural joacă un rol semnificativ în dezvoltarea socială şi economică a oraşului şi că puterea imaginaţiei este esenţială în parcursul de transformare al oraşului. Bogăţia texturii

urbane, care include peste 10.000 de clădiri istorice, spații publice generoase și cartiere istorice cu identități distincte, combinate cu dezvoltarea coridoarelor verzi-albastre de-a lungul Canalului Bega, fac ca orașul să fie atractiv pentru familii, profesioniști relocați din întreaga lume și spirite libere care călătoresc cu rucsacul în spate prin Europa.

Veszprém-Balaton, Ungaria **Strălucește!**

Ideea a fost formulată încă de acum 100 de ani: orașul Veszprém își poate menține poziția de lider cultural doar dacă și regiunea înconjurătoare i se alătură. În conformitate cu acest spirit, în 2023, peste 3.500 de evenimente culturale au atras locuitorii și vizitatorii din Veszprém și din cele 116 orașe și sate din regiune. Turismul a crescut, de asemenea, peste 1,5 milioane de persoane vizitând centrul orașului Veszprém în 2023. Toate aceste rezultate au contribuit la îndeplinirea misiunii de Capitală Europeană a Culturii: dezvoltarea în continuare a orașului Veszprém și a regiunii ca locație importantă pentru industriile creative și culturale, utilizând atuurile locale și valorile naturii, culturii și tradițiilor.

Despre Capitalele Europene ale Culturii în 2024

Bad Ischl Salzkammergut, Austria **Cultura e noua sare**

Este prima Capitală Europeană a Culturii într-un peisaj rural alpin, care reunește locuitori din 23 de municipalități și două landuri austriece care vor lucra împreună pe parcursul unui an întreg. Capitala Europeană a Culturii Bad Ischl Salzkammergut 2024 va oferi o multitudine de oportunități de împărtășire, chestionare și extindere a caracteristicilor, tradițiilor și punctelor de vedere speciale bine păstrate ale regiunii. În acest fel, obiectivul nu este de a neglija aceste numeroase caracteristici unice, ci de a le unifica printr-un spirit mai larg al comunității.

Bodø, Norvegia **De la frig la cool**

Bodø va fi prima Capitală Europeană a Culturii de dincolo de Cercului Polar. Cel mai mare proiect cultural din Norvegia din ultimii 10 ani, Bodø 2024, își propune să atragă peste 500.000 de vizitatori pentru ceea ce va fi cea mai lungă petrecere din lume – un an întreg de sărbători într-o regiune care se întinde pe o distanță de peste 800 km de la nord la sud. 1.000 de evenimente vor avea loc pe parcursul anului 2024. Printre cele mai importante evenimente din program se numără singura Bienală de Land Art din Europa; o mare sărbătoare cu ocazia Solstițiului de Vară; artă, film și teatru Sámi; un festival al libertății; o călătorie istorică de-a lungul căii ferate Nordland; un concert într-o peșteră scufundată; o nouă sculptură de 10 metri înălțime în largul mării; o expoziție despre laureatul premiului Nobel pentru literatură Knut Hamsun; o operă despre stocurile de pește; un festival al mâncării arctice; primul festival al luminii din Nordland – și multe altele.

Tartu, Estonia **Artele Supraviețuirii**

Capitala Europeană a Culturii Tartu 2024 este principalul eveniment din Estonia și cel mai mare proiect de cooperare regională între Tartu și Estonia de Sud. Programul de un an din Tartu și din sudul Estoniei, care aduce 1.000 de evenimente pentru persoane de toate vârstele, prezintă povestea Artelor Supraviețuirii – cunoștințele, abilitățile și valorile care ne vor ajuta să ducem o viață bună în viitor. Inspirați de cultură, construim un viitor mai bun. Tartu 2024 este versatil atât prin natura sa, cât și prin programul său. Pe de o parte, este o mare sărbătoare culturală care atrage vizitatori din Estonia și din străinătate, iar pe de altă

parte, este o oportunitate de a include cât mai mulți oameni în stabilirea bazelor pentru o schimbare pe termen lung în Tartu și în sudul Estoniei.

Unitatea – o făclie

Predarea oficială, precum și istoria europeană, au fost simbolizate de o sculptură de artă, o lucrare a sculptoriței luxemburgheze Pascale Seil (Made by Seil). Structură: pentru putere și infinit. Sticlă: pentru transparență și ușurință. Culori: pentru diversitate și coeziune. *Unitate pentru Europa*. Sculptura din sticlă a fost inspirată de o poveste celebră din mitologia greacă: răpirea fiicei regelui Agenor, fecioara feniciană Europa, care a dat numele continentului nostru. Mitul Europei, care l-a îndrăgit pe Zeus, regele zeilor olimpici, cu frumusețea și grația ei uimitoare, a inspirat numeroși scriitori, istorici, pictori și politicieni europeni de-a lungul secolelor. Europa l-a inspirat, de asemenea, pe artista luxemburgheză Pascale Seil să creeze „Taurul”. Bazat pe mitologia greacă, Zeus s-a metamorfozat într-un taur alb pentru a scăpa de furia soției sale, Hera. El a răpit-o pe Europa și a dus-o pe insula Creta, unde și-a dezvăluit adevărata identitate și a lăsat-o însărcinată. Europa l-a născut pe Minos, care avea să devină rege al Cretei. Coarnele „Taurul” reprezintă puterea. Sculptura este construită din 47 de straturi de sticlă colorată, fiecare reprezentând una dintre țările europene. Ea evocă transparența și luminozitatea, precum și mișcarea, prin răsucirea straturilor colorate. Culorile Europei – albastru și galben-auriu – domină. Istoria, formele și culorile tuturor straturilor diferite simbolizează Europa ca un corp unificat compus din identități și particularități individuale.

Participarea la un proiect comun – dincolo de granițe

În mod similar, proiectul Capitala Europeană a Culturii întruchipează perfect această combinație de forțe comune, dar cu atât de multe fațete diferite. Sute de artiști, instituții, voluntari și cetățeni contribuie la modelarea anilor de ocupare a titlului și pun bazele unor proiecte care vor dăinui în timp. Ei colaborează și aduc oamenii și culturile împreună. Cetățenii ar trebui să ia parte în mod activ la proiect și la activitățile sale și să contribuie la dezvoltarea și la exprimarea culturală a orașului sau a regiunii lor. Fiecare Capitală Europeană a Culturii aduce o nouă energie în oraș și stimulează în mod natural dezvoltarea culturală, socială și economică a acestuia. Toți deținătorii trecuți, prezenți și viitori ai titlului ar trebui să facă schimb de idei, să își aducă beneficii și să se sprijine reciproc, derulând proiecte comune. Eforturile de cooperare și de creare de rețele între Capitale Europene ale Culturii se exprimă prin proiecte și inițiative care au ca scop obținerea unui impact pe termen lung pentru anul în care se desfășoară titlul în curs și dincolo de acesta. În 2023, Capitalele Europene ale Culturii au colaborat pe scară largă pentru a crea o multitudine de proiecte. Acest proiect de prestigiu este o componentă care consolidează și simbolizează cooperarea transfrontalieră.